ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
Входящ индекс: ВСС-13982
Дата: 23-10-2026

Отговори от Марина Ангелова Ненкова – кандидат за изборен член на Висшия съдебен съвет от квотата на прокурорите, на въпросите, поставени от СДРУЖЕНИЕ „СЪЮЗ НА БЪЛГАРСКИТЕ АДВОКАТИ"

Въпрос 1: Как ще подобрите прозрачността, ефективността и законосъобразността на работата на комисите по професионална етика към прокуратурите и към Прокурорската колегия?

Отговор: Ще предложа ясни, предвидими и единни критерии за извършване на проверките по сигнали, като се въведат разумни срокове за произнасяне. Прозрачността ще се гарантира чрез публикуване на обобщена практика на Етичната комисия към ВСС (при спазване на ЗЗЛД), за да знаят и магистратите, и обществото кои прояви се считат за нарушения на Кодекса за етично поведение.

Въпрос 2: Как ще подобрите прозрачността и контрола върху прилагането на принципа на случайното разпределение по чл. 9 от ЗСВ в прокуратурите?

Отговор: Принципът на случайното разпределение е ключов за вътрешната независимост на всеки прокурор. Ще настоявам за провеждането на периодичен, независим външен ИТ одит на Единната информационна система на съдилищата и УИС. Всяко изключение от случайното разпределение трябва да бъде писмено мотивирано от административния ръководител и автоматично да се регистрира в системата, без възможност за последваща софтуерна намеса.

Въпрос 3: Как ще гарантирате, че решенията на Прокурорската колегия няма да се предопределят от главния прокурор или от временно изпълняващия функциите? Ще гласувате ли против немотивирани предложения, внесени от него?

Отговор: Гаранцията за независимост е личният интегритет и професионалното достойнство на всеки член на ВСС. Аз отивам във ВСС като представител на прокурорите от страната, а не като подчинен. Аз отивам в този съвет от квотата на работещите прокурори, за да изразявам тяхната воля и закона, а не на отделна фигура в системата. Категорично заявявам, че ще гласувам против всяко предложение – независимо от кого е внесено – ако то не е придружено от ясни, законови и обективни мотиви.

Въпрос 4: През 2027 г. новият ВСС ще избира главен прокурор. Каква процедура ще подкрепите: публично изслушване, въпроси от професионални и граждански организации, публикуване на мотивите на всеки член? По какви критерии ще гласувате?

Отговор: Изборът през 2027 г. ще бъде тест за легитимността на целия съвет. Ще подкрепя изключително открита процедура: подробно публично изслушване, възможност за писмени въпроси от НПО, професионални организации, магистрати, както и задължително публично мотивиране на вота на всеки член на ВСС. Водещият ми критерий при гласуването ще бъде висок професионален интегритет, доказана независимост от икономически и политически кръгове и ясна визия за модернизация на прокуратурата.

Въпрос 5: Как оценявате действащия механизъм за разследване на главния прокурор и неговите заместници? Ще предложите ли промени и какви?

Отговор: Фактът, че такъв механизъм беше създаден и вече функционира, е законова гаранция за преодоляване на недосегаемостта в системата. За пълна оценка на ефективността му е необходим по-дълъг период на практическо приложение. Ако практиката покаже процесуални пречки, бих подкрепила прецизиране на уредбата, но само в посока гарантиране на пълната институционална и логистична независимост на ad hoc прокурора.

Въпрос 6: Какви изводи правите от случая „Мартин Божанов" за кадровата политика в прокуратурата? Какви конкретни мерки ще предложите срещу неформални мрежи на влияние при назначенията и повишенията?

Отговор: Подобни случаи нанасят огромни щети върху репутацията на хилядите честни и достойни прокурори. Основният извод е, че неформалните мрежи виреят там, където кариерното израстване е бавно, непрозрачно и блокирано. Най-добрата мярка е провеждането на редовни ежегодни конкурси, приключващи до 6 месеца. Когато кариерата зависи единствено от обективни изпити, тестове и атестации, личният натиск и лобизмът стават безпредметни.

Въпрос 7: Ще настоявате ли указанията на по-горестоящ прокурор да бъдат винаги писмени и мотивирани, а случаите на отнемане на преписки да се отчитат статистически и публично?

Отговор: Законът вече изисква писмена форма. Устните и неофициални указания нямат място в правовата държава. Публичното и статистическо отчитане на иззетите преписки ще пресече всякакви опити за вътрешноинституционален натиск върху наблюдаващия прокурор.

Въпрос 8: Как ще допринесете за изпълнението на решенията на Европейския съд по правата на човека по груните дела „С.З. срещу България" и „Колеви срещу България"?

Отговор: Изпълнението на тези решения е въпрос на международноправен авторитет на държавата ни. Като член на ВСС ще допринеса чрез засилване на капацитета за разследване на тежки престъпления, въвеждане на строги мерки срещу неоправданото забавяне на досъдебната фаза.

Въпрос 9: Как следва да реагира Прокурорската колегия при данни за натиск върху защитници, като привличане на адвокати като обвиняеми или призоваването им като свидетели заради дейността им по защита, претърсвания в адвокатски кантори или използване на специални разузнавателни средства спрямо защитници?

Отговор: Адвокатурата е конституционно гарантирана страна в процеса и без нейния суверенитет няма правосъдие. Ако има легитимни данни за злоупотреба с процесуални права спрямо адвокати с цел натиск, ВСС съвместно с Инспектората (ИВСС) трябва незабавно да извърши проверка на конкретните действия на прокурора. В същото време, законът е еднакъв за всички и ако има данни за реално извършено престъпление от адвокат, разследването трябва да се води при стриктно спазване на НПК, без това да засяга адвокатската тайна на неговите клиенти.

Въпрос 10: Какви мерки ще предложите срещу продължителните досъдебни производства и за своевременен достъп на защитата до материалите по делото?

Отговор: Сроковете на разследването са споделена отговорност. Прокурорът често зависи от забавени експертизи на вещи лица и действия на МВР. Трябва ясно да заявим пред държавата нуждата от реформа в института на вещите лица. По отношение на достъпа - решението е в пълната дигитализация. Когато материалите се качват своевременно в защитен електронен портал, защитата ще има незабавен достъп, което ще ускори процеса и ще спести физическо време на страните.

Въпрос 11: Как оценявате практиката на публични изявления на прокуратурата по висящи дела в светлината на презумпцията за невиновност и Директива (ЕС) 2016/343? Следва ли тя да води до дисциплинарна отговорност?

Отговор: Презумпцията за невиновност е свещена. Публичните изявления на прокуратурата трябва да служат единствено за информиране на обществения интерес, без да прекрачват границата на предрешаване на вината.

Въпрос 12: Множество прокуратури се ръководят от временно изпълняващи функциите. Ще се ангажирате ли с конкретен срок за откриване на процедури за всички свободни ръководни длъжности?

Отговор: Да, това е един от първите ангажименти, които трябва да поеме новата колегия.

Въпрос 13: Ще подкрепите ли публикуването на всички дисциплинарни решения с мотивите и произнасянето по сигнали на граждани и адвокати в разумен, предварително обявен срок?

Отговор: Подкрепям пълната публичност на дисциплинарната практика на ВСС в обезличен вид (съобразно ЗЗЛД). Сроковете за произнасяне по сигнали трябва да бъдат ясно разписани в Правилата на ВСС и стриктно спазвани.

Въпрос 14: Какви обективни критерии за натовареност и качество на работата трябва да съдържат атестациите на прокурорите?

Отговор: Качеството не може да се мери механично с броя отменени актове или оправдателни присъди, без да се изследват причините за тях – например кога свидетели сменят показанията си в съдебна фаза. Тези обективни критерии трябва да се извличат автоматично от УИС, за да не губят прокурорите време в попълване на справки.

Въпрос 15: Как виждате взаимодействието с Европейската прокуратура (ЕРРО) и разрешаването на споровете за компетентност с нея?

Отговор: Взаимодействието трябва да се основава на принципа на лоялното сътрудничество и европейското право. Споровете за компетентност имат ясен законов регламент съгласно Регламент (ЕС) 2017/1939. Българската прокуратура трябва да оказва пълна логистична и

професионална подкрепа на европейските делегирани прокурори, тъй като целта ни е обща – защита на финансовите интереси на гражданите и Съюза.

Въпрос 16: Ще се ангажирате ли да оповестявате срещите си с политици, представители на бизнеса и лобисти по време на мандата?

Отговор: Като член на ВСС аз ще провеждам срещи единствено в рамките на официалните си служебни правомощия – с представители на институциите, професионалните и гражданските организации, в сградата на ВСС или при официални посещения. Неформални срещи с политически или бизнес фигури са недопустими за моя морал и интегритет, затова няма да имам каквото и да е скрито поведение, което да се налага да оповестявам.

Въпрос 17: Ще публикувате ли особено мнение при всяко несъгласие с решение на колегията и ежегоден личен отчет за дейността си като член на ВСС?

Отговор: Да. Използването на института на особеното мнение е най-категоричният начин един член на ВСС да остане верен на принципите си и на колегите, които са го избрали. Поемам ангажимент и за ежегоден отчет, защото дължа прозрачност на прокурорите от страната, които утре ще ми гласуват доверие.

Въпрос 18: При какви обстоятелства бихте си направили отвод от решение на колегията, засягащо прокурор, с когото сте били в отношения на служебна зависимост?

Отговор: Отводът е въпрос на законова задължителност. Ще си направя отвод при всеки казус (кариерен или дисциплинарен), който засяга магистрати, с които се намирам в близки лични отношения. В правосъдието дори усещането за предубеденост трябва да бъде избягвано.

Марина Ненкова